

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobce T. K. proti žalovanému Ministerstvu kultury, se sídlem Maltézské nám. 471/1, 118 11 Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 4. srpna 2010, sp. zn. MK-S 6788/2010 OPP, č. j. MK 9569/2010 OPP,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 7. května 2010 vyslovil Krajský úřad Pardubického kraje, že žalobce je vinen tím, že na území s archeologickými nálezy na pozemcích blíže specifikovaných zahájil stavební činnost bez splnění oznamovací povinnosti vůči Archeologickému ústavu Akademie věd ČR, kterou stavebníkům ukládá § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Tím se dopustil správního deliktu podle § 35 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči, za nějž mu úřad uložil pokutu ve výši 120 000 Kč.

Žalobcovu odvolání proti tomuto rozhodnutí zamítl žalovaný dne 4. srpna 2010 a napadené rozhodnutí potvrdil. Žalobce jako stavebník nese objektivní odpovědnost, a není tedy podstatné, že přípravou stavby a veškerými záležitostmi byl pověřen odborník – Ing. arch. H. V tom, že žalobce nebyl ve stavebním řízení výslovně upozorněn na tuto svou povinnost, lze spatřovat pochybení stavebního úřadu, ani to ovšem nezakládá žalobcovu beztrestnost (navíc skutečnost, že poblíž se nachází lokalita, kde byly v minulosti učiněny archeologické nálezy, bylo možno zjistit v územním plánu města Pardubic). Oproti původním předpokladům správního orgánu má plocha dotčená žalobcovou činností jen 500 m² (žalobce předložil důkazy o tom, že zbylé území bylo již v minulosti archeologicky znehodnoceno činností jiných subjektů). Obecně lze za území bez archeologických nálezů označit pouze

takové území, na němž byly prokazatelně odtěženy veškeré uloženiny čtvrtohorního stáří. Ustanovení § 23b zákona o státní památkové péči pouze umožňuje (nikoli nařizuje) kraji vydat plán území s archeologickými nálezy v kraji; pokud nařízení vydáno není, je za území s archeologickými nálezy považováno celé území kraje, vyjma míst vytěžených, popřípadě po těžbě rekultivovaných. Splnění oznamovací povinnosti není vázáno na znalost skutečnosti, že jde o území s archeologickými nálezy; na odpovědnost nemá vliv ani to, že při stavebních pracích nebylo poškozeno archeologické naleziště.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu. Nesouhlasil s tím, že splnění oznamovací povinnosti není vázáno ani na znalost skutečnosti, že jde o území s archeologickými nálezy, ani na to, zda stavebními pracemi dojde či nedojde k zásahům do archeologického naleziště. Žalobce svěřil přípravu stavby osobě s odbornými znalostmi z oboru stavebnictví Ing. arch. J. H., který přes svou odbornost nezjistil, že stavba by měla probíhat na území s archeologickými nálezy. Stavba je situována na pozemku, na kterém v letech 1997–1998 proběhla skrývka ornice a poté byl používán jako skladovací plocha. Stavba částečně zasahuje na pozemek, po kterém byla po několik desítek let vedena místní účelová asfaltová komunikace; území bylo navíc znehodnoceno položením husté sítě meliorace. Charakter dotčených pozemků, které byly a jsou intenzivně užívány jak zemědělskou, tak průmyslovou činností, dokládají fotografie, které žalobce předložil správnímu orgánu. Žalobci tedy objektivně nic nesignalizovalo, že by měl splnit oznamovací povinnost podle zákona o státní památkové péči.

Při provádění stavby nebyla existence archeologických nálezů potvrzena, ostatně i podle správního orgánu prvního stupně jsou případné archeologické nálezy neprůkazné. Protože zákon nijak nedefinuje pojem *území s archeologickými nálezy*, mohla by předpokladem nesplnění oznamovací povinnosti být pouze skutečnost, že by Pardubický kraj vydal nařízením po dohodě s Ministerstvem kultury plán území s archeologickými nálezy v kraji. V § 23b odst. 1 zákona o státní památkové péči se výslovně uvádí, že takový plán je podkladem pro plnění oznamovací povinnosti stavebníka podle § 22 odst. 2 zákona. V dané lokalitě však žádný takový plán nebyl vydán a žalobce se nemůže ztotožnit s extenzivním výkladem, podle něž je takovým územím kterákoli lokalita na území Pardubického kraje nebo celé České republiky. Kdyby tomu tak bylo, pak by oznamovací povinnost měla být uložena každému stavebníkovi na území ČR. Žalobce proto navrhl, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, případně aby upustil od uložení pokuty.

Žalovaný správní orgán ve vyjádření k žalobě setrval na závěrech vyslovených v napadeném rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby.

Žaloba není důvodná.

Zákon o státní památkové péči v § 22 odst. 2 stanoví, že má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum.

Podle § 23b odst. 1 tohoto zákona může kraj vydat v dohodě s ministerstvem kultury nařízením kraje plán území s archeologickými nálezy v kraji nebo ve vymezené části kraje, ve kterém se vyznačí území, na nichž se vyskytují nebo se mohou odůvodněně vyskytovat archeologické nálezy, a který slouží pro zabezpečení archeologického dědictví a jako podklad pro plnění oznamovací povinnosti stavebníka podle § 22 odst. 2.

Podle § 35 odst. 2 písm. f) tohoto zákona krajský úřad uloží pokutu až do výše 4 000 000 Kč právnické osobě, nebo fyzické osobě oprávněné k podnikání, jestliže při výkonu svého podnikání nesplní oznamovací povinnost stanovenou v (...) § 22 odst. 2 tohoto zákona. Podle

§ 36 se při stanovení výše pokuty přihlíží zejména k závažnosti a k době trvání protiprávního jednání, ke kulturně politickému významu kulturní památky a k rozsahu hrozící nebo způsobené škody.

Soud se plně ztotožňuje se závěry žalovaného. Odpovědnost za spáchaný delikt, stejně jako odpovědnost za jakýkoli tzv. jiný správní delikt, je odpovědností objektivní a delikvent se jí nemůže zprostit poukazem na pochybení jiné osoby, se kterou byl ve smluvním vztahu. Žalobce by se mohl nanejvýš domáhat od Ing. arch. H. odškodnění prostředky soukromého práva; nemůže však na něj přenášet své veřejnoprávní povinnosti a svou veřejnoprávní odpovědnost, která jej tíží jako stavebníka. Žalobce neprokázal, že by z veřejně dostupných zdrojů nebylo možno zjistit potenciální archeologický význam pozemků, na nichž hodlal stavět. I pokud by žalobce neoslovil orgány státní památkové péče, které jediné by mu mohly poskytnout zprávu ze záchranného archeologického výzkumu ze dne 10. prosince 2006 zmíněnou v napadeném rozhodnutí, byla blízkost archeologických nalezišť patrná z územního plánu města Pardubic, který je veřejně přístupný (žalobce ostatně připustil, že Ing. arch. H. po zahájení řízení ve věci správního deliktu opravdu zjistil potřebnou informaci). Soud přitom považuje nahlédnutí do územního plánu za přirozený krok a základní zájem jakékoli osoby, která hodlá v území řešeném územním plánem stavět.

Otázku potenciálního archeologického významu pozemků, na nichž probíhala žalobcova stavební činnost, řešily správní orgány již v řízení na prvním stupni; s ohledem na doklady o odstranění ornice na pozemcích parc. č. 228/2 a 228/4 a o zničení pozemku parc. č. 225/18 výstavbou asfaltové komunikace, omezily plochu, na níž žalobce stavěl bez splnění oznamovací povinnosti, na 500 m². Ve vztahu k této ploše žalobce nedoložil, že by v minulosti (tj. dříve, než na ní začal stavět on sám) byla archeologicky znehodnocena. Argument, podle něž průmyslový charakter sousedních pozemků či minulé stavební zásahy na nich nemohly žalobci signalizovat potřebu archeologického průzkumu na jeho vlastním pozemku, nemůže obstát: archeologické nálezy se mohou nacházet i v těsné blízkosti území, které již bylo archeologicky znehodnoceno.

Je pravda, že zákon nedefinuje pojem *území s archeologickými nálezy*; z toho však nelze dovozovat, jak to činí žalobce, že takové území může vymezit jen nařízení kraje. Není zřejmé, jak by podle žalobcova výkladu mělo být území s archeologickými nálezy seznatelné v případě, že by takového nařízení nebylo. Nelze přijmout myšlenku nastíněnou v žalobě, totiž že by stavebníkovi něco mělo „*objektivně signalizovat*“ možnost archeologických nálezů. Laik nemá možnost poznat, zda se někde mohou či nemohou vyskytovat archeologická naleziště, a splnění oznamovací povinnosti nelze vázat na jeho subjektivní pocit z určité lokality. Podle Státního archeologického seznamu České republiky (informační systém o území s archeologickými nálezy spravovaný Národním památkovým ústavem) lze za území s archeologickými nálezy považovat prostor, kde již byly registrovány jakékoli archeologické nálezy movité či nemovité povahy, a rovněž tak prostor, kde je možné vzhledem k přírodním podmínkám či dosavadnímu historickému vývoji tyto nálezy s vysokou pravděpodobností očekávat. Kdyby bylo vydáno nařízení kraje, stavebníkům by to usnadnilo situaci; není-li však nařízení kraje vydáno, musí stavebník z opatrnosti předpokládat, že archeologické nálezy nejsou vyloučeny, a má se obrátit na Archeologický ústav nebo na územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu.

Soud nevyhověl ani návrhu na upuštění od uložené pokuty. Takový postup je namístě, pokud nejsou důvody pro zrušení rozhodnutí, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši [viz § 78 odst. 2 soudního řádu správního (zákon č. 150/2002 Sb.; dále jen „s. ř. s.“)]. Pokuta v této věci však byla uložena ve výši 1/40, tj. 2,5 % z horní hranice zákonné sazby a správní orgán řádně zvážil zákonná kritéria pro stanovení výše pokuty. Žalobce ani nekonkretizoval, proč považuje pokutu právě v této výši za nepřiměřenou.

Žalobce se svou žalobou neuspěl; soud proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení; úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze 3. prosince 2014

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková